

Privilegium, de quo in rubrica.

Clausula.

Det. die 10. Febr. 1256. Pont. An. II.

Ex Regest. Vatic.

Causa legis.

litteras quasi ibet quibuscumque Ecclesiis, aut Ecclesiasticis, secularibusve Personis sub quacumque forma verborum ab Apostolica Sede concessas, vel etiam concedendas, mentionem non facientes de Hospitali vestro, subiectisque sibi Domibus, & Fratribus eorundem, ac Ordine vestro, vobis, vel ipsis nullum praedictum generetur, nec gratia, indulgentia, ac litterae huiusmodi, ad dictarum Domorum, & Hospitalis, ac ipsorum Fratrum dispendium aliquatenus extendantur. Praesentibus post quinquentenus minime valituris.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Laterani decimo Kalendas Martii, Pontificatus nostri anno secundo.

XXVI.

Quod Abbates a Prioribus, quos in suis Prioratibus instituunt, nullam pensionem, seu pecuniae quantitatem ante, vel post institutionem exigere praesumant.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Quia Persona Religiose tam exemptae, quam aliae de Regno Francie plura dicuntur praesumere, quae ipsis infamiam pariunt, & aliis inferunt lesionem, convenit taliter in hac parte per Apostolicae Sedis diligentiam provideri, quod eadem Personae his, quae ad eas pertinent, servata semper religionis honestate contentae, sic in seipsis debitam in omnibus custodiant modestiam, quod alios scandalis, vel dispendiis non conturbent. Intelleximus namque, quod Abbates cum Prioribus, quos in suis instituunt Prioratibus, ante, vel post institutionem conveniunt, ut eisdem Abbatibus aliqua summa pecuniae, vel certa de eorundem Prioratum portio persolvatur, sique ipsis Prioribus huiusmodi pecuniam, vel portionem, seu annuam forte pensionem impositam, sive reddituum solventibus praefatis Abbatibus consueta hospitalitas, & elemosynae solite in eisdem Prioratibus subtrahuntur, ac diminuitur in illis numerus Servitorum, necnon eorundem Prioratum negotia minus sollicito procurantur, cum contingat ex hoc minus idoneos in illis institui, vel ordinari Priores. Nonnulli etiam Religiosi exempti praetextu quarundam Indulgentiarum, seu Privilegiorum Apostolicorum eis post Constitutionem a felicis recordationis Innocentio Papa Quarto Praedecessore nostro circa exemptos editam concessorum venire, vel agere, seu praesumere contra Constitutionem, afferuntur eandem. Quamplures insuper, sicut fertur, occasione privilegiorum exemptionis, quae habent, vel habere se dicunt, libertatis suae limites excedentes, privilegia ipsa se sciatur, ad quae, & in quantum se illorum vires extendant. Ordinariis locorum ostendere, vel eorum facere copiam contradicunt. Et cum nonnullis Religiosis a Sede Apostolica sit indultum, ut

novarium decimas pro ea portione, quae veteres illos contingunt, percipere valeant, & habere; ipsi, sicut accepimus praetextu indulgentiarum huiusmodi omnes interdum decimas, vel majorem earum partem de novaliibus, quemadmodum, illas de veteribus consueverunt habere, percipiunt ad praeterita, praesentia, & futura novalia eandem indulgentiam extendentes. Intelleximus etiam, quod cum Religiosis generaliter sit a jure prohibitum, ne decimas de manu Laicorum recipere sine consensu Episcoporum praesumant, plurimi eorum, & praesertim exempti ad fraudis ingenia se vertentes machinantur cum Laicis detinentibus decimas, & dolose procurant, ut fiant infeudationes de ipsis, & iidem Laici se illas ab eisdem Religiosis tenere in feudum recognoscant, quatenus sic ad Religiosos ipsos eadem decimae absque consensu Episcoporum valeant pervenire. Si quando etiam Terras, quae Parochialibus Ecclesiis fuerant decimales, acquirunt, nolunt postea de illis decimas, vel decimam integre, sed aut nihil, aut solum trigessimam, vel quadragesimam exhibere. Cum vero majores decimas, sive omnes, sive illarum partem acquirunt, vel consequuntur a Laicis, si postmodum novalia ibi fiant, satagunt ex illis habere decimas pro ea parte, qua huiusmodi majores percipiunt, licet ipsi Laici nihil omnino petere, vel exigere possent de decimis novaliium eorundem. Volentes itaque contra haec Apostolica diligentia, sicut expedit providere: Statuimus de fratrum nostrorum consilio, ut pure, ac munde secundum Deum fiat concessio, seu collatio Prioratum, ita quod pretii datione, vel subpactione nulli tradantur, sed in eorum concessione penitus ista cessent, prohibentes, ne in fraudem ipsis Prioratibus, cum eos vacare contingit, fiat alicujus oneris impositio ad tempus, vel perpetuo duratura, nec etiam postquam in eis Priores fuerint instituti dictis Prioratibus, vel ipsis Prioribus aliqua per Abbates, sive perpetua, sive temporalia, in pensionibus, vel quibuscumque aliis praestationibus onera imponantur, per quae in illis cultus divinus circa numerum Servitorum, aut consueta hospitalitas minuat, vel per quae ipsi Prioratus, seu Priores reddantur ad solvendum commode Jura Episcopalia, & prosequendum, ut convenit eorundem Jura Prioratum impotentibus. Quod si secus praesumptum fuerit, praesumptores huiusmodi non exempti per Locorum Ordinarios arceantur, & si Prioratus fuerit alterius Diocesis, quam Monasterii, cui subest, circa Prioratum ipsum in his Diocesanis ejus provideat, corrigat, ordinet, & disponat, & ad illius denunciationem Diocesanis Monasterii Abbatem ejus cohibeat in praemissis. Tales vero praesumptores exempti compeantur per illos, quos ad hoc duxerimus deputandos, cum velimus hac vice certas, prudentes, & discretas Personas per singulas statuere Provincias, quae vice nostra de his circa exemptos de plano cum attentione inquirant revocantes penitus sic praesumpta, & ipsos exemptos in talibus coercentes. Si vero Abbates exempti fuerint, Prioratus autem non exempti, dicti Abbates per ipsas Personas constituendas a nobis denunciantibus Diocesanis eorundem Prioratum compeantur. Statuimus insuper, ut praemissa Con-

In Collationibus Prioratum nec Priores, nec Prioratus subijciendi oneribus.

Poenae violationum huius legis.

Con-

Exempti ratione delicti possunt conveniri coram Ordinariis.

Exemptio a jure Ordinarii in hoc casu non valet nisi exhibeatur Privilegium Apostolicum.

Novum exemptio quomodo intelligenda.

Ordines ab hac lege exempti.

Constitutio ab eodem Praedecessore nostro circa exemptos edita, videlicet quod ipsi exempti quantumcumque gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, sive contractus, aut rei, de qua contra ipsos agitur, rite possunt coram locorum Ordinariis conveniri, & illi quoad haec suam in ipsos jurisdictionem, prout jus exigit exercere plenarie in hoc, & aliis, quae ipsa Constitutio continet, observetur. Non obstantibus quibuslibet privilegiis, sive Indulgentiis Apostolicis contra eam postmodum impetratis. Decernimus quoque, ut si hi, qui se afferunt per Privilegia, vel Indulgentias Apostolicas Sedis exemptos, de quorum sua exemptione, seu libertate non constat, vel qui videlicet in exemptione, seu libertatis possessione per longa tempora non fuerint a locorum Ordinariis requisiti huiusmodi Privilegia, vel Indulgentias, quibus dicant se fore munitos, saltem quoad illos articulos, super quibus questio, vel controversia fuerit ipsis Ordinariis in loco congruo, & securo, vel aliquibus prudentibus Viris omni suspitione carentibus, ad hoc per dictos Ordinarios deputatis non exhibuerint, vel ostenderit, & iidem Ordinarii sua jurisdictione usi fuerint contra eos, nequaquam tunc ipsi Ordinarii hac occasione per Conservatores a Sede illis deputatos eadem molestari valeant, aut aliquatenus impediri, quinimo Sententiae, vel Processus Conservatorum ipsorum, quae, vel qui prolatae, seu habiti fuerint contra eosdem Ordinarios, in hoc casu omnino non teneant, nullumque robur habeant, vel vigorem. Ad haec Statuto perpetuo declaramus, quod Indultum illud Apostolicum, quo plerisque conceditur, ut novarium decimas pro ea portione percipere valeant, quae veteres eos contingunt, ad illas novarium decimas, quas tempore illo, quo impetratum, vel obtentum extitit hoc indultum, alii possidebant, cum de hoc in ipso mentio nulla fiat, nullatenus se extendit, nec ad alias trium nisi in his tantum locis, ubi veteres, tunc quando dictum indultum impetratum fuit, ipsius impetratores habebant, & pro ea solummodo portione, quae ipsi tempore impetrationis huiusmodi percipiebant antiquas. Statuimus praeterea, quod idem Indultum obtentum ab his, qui tempore impetrationis totaliter veteres percipiebant decimas ultra medietatem decimarum novaliium nullatenus extendatur, quia nec est verisimile, vel credibile, si tunc de plena, & integra perceptione veterum fuisset expressum, quod Apostolica Sedes pariter, & similiter novaliium decimas in tam grave Parochialium Ecclesiarum dispendium indulgisset, quodque ratione talis Indulti sive impetrari jam, sive impetrandi deinceps, non possit ulterius in novaliibus, quae amodo sunt, vendicari, acquiri, vel percipi plusquam medietas decimarum ipsorum, etiam nisi amplius in veteribus habeatur, cum non sit dicendum asperum, sed pius potius, & benignum si super decimis futurorum novaliium, imo Parochialium Ecclesiarum gravamini, quod ex distentione Indulti huiusmodi posset accidere, taliter obviamur: Religiosos tamen Cisterciensium, & Carthusienorum, Ordinum statuto, & declaratione huiusmodi, quantum ad hos duos articulos, videlicet de medietate decimarum novaliium comprehendi non volumus, vel astringi: ubi autem per huiusmodi Bull. Rom. Tom. III.

decimarum concessionem Parochiales Ecclesias adeo gravari contingit, quod earum Rectores de ipsarum redditibus congrue sustentari, & commode Jura Episcopalia exhibere non possunt, provideatur, & ordinetur taliter, quod eisdem Rectoribus tantum de illarum relinquatur proventibus, quod exinde competentem sustentationem habere, ac Episcopalia Jura solvere valeant, aliaque debita onera supportare. Sane quamvis forte a Religiosis exemptis, & aliis fiant infeudationes de decimis detentis a Laicis, & iidem Laici, quod illas ab ipsis Religiosis in feudum teneant, recognoscant, non tamen licet Religiosis eisdem post talem infeudationem, vel recognitionem sic de facto praesumptam, huiusmodi decimas de manu Laicorum ipsorum acquirere, vel recipere, absque Diocesanorum Episcoporum assensu. Illas autem decimas intelligimus posse taliter a Religiosis de manu Laicorum recipi, vel acquiri, quae ante Lateranense Concilium ipsis Laicis in feudum perpetuo fuere concessae. Ceterum iidem Religiosi tam exempti, quam non exempti, de terris, & possessionibus acquisitis hactenus, & amodo acquirendis decimas integre persolvant illis Ecclesiis, quibus eadem possessiones, & Terrae prius fuerant decimales, nisi super hoc speciali jure, vel privilegio sint muniti, nec pro eo quod forte in aliquibus Parochiis omnes majores decimas, seu partem illarum acquirunt, de manibus Laicorum, possunt pro eadem, vel simili portione, si de novo postmodum fiant novalia in eisdem, petere, vel percipere novarium decimas eorundem, nisi alia rationabilis, per quam hoc facere valeant, causa subsit.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum Constitutionum, prohibitionum, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Laterani decimo Kalendas Aprilis Pontificatus nostri anno secundo.

XXVII.

Quinam Conservatores eligi debeant, & quae ab ipsis in eorum officii administratione servanda sint.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Quia de Conservatoribus, quos plerumque Apostolica Sedes ex consuetudine benignitate concedit, & ipsorum potestate, ac procellibus plurima referuntur aequitati, & modestiae non amica, circa quae festinum Apostolicae providentiae consilium convenit adhiberi, dignum duximus super his attenta sollicitudine cogitare, ac ad arcendum pro communi commodo, & quiete talium immoderantias, & excessus opportuna remedia invenire. Statuimus itaque de fratrum nostrorum consilio, quod deinceps soli Episcopi, Abbates, & Canonici Cathedralium Ecclesiarum, maxime hi, qui sunt in ipsis Ecclesiis Dignitatibus praediti, & nullae aliae Personae Ecclesiasticae Conservato-

De infeudationibus Laicorum.

Decimae per Religiosos solvendae.

Clausula.

Det. die 23. Martii 1256. Pont. An. II.

Ibidem.

Exordium.

Quinam in Conservatores eligendi.

Quoniam eorum munia.

Qui vero habere debent Conservatores.

Clausula. Dat. die, annoque eodem.

Idem.

Exordium.

Frater huius Ordinis cum bonis omnibus sub tutela Sedis Apostolicæ suscipiuntur.

res existant. Quodque ulterius inter aliquos reciproca non interveniat conservatio, nec ulli sibi mutuo presidium conservationis impendat, ita quod nullus deputati sibi Conservatoris esse valeat Conservator, & cum huiusmodi Conservatores a manifestis solum injuriis, & violentiis eos, ad quorum tuitionem deputati sunt, possint defendere, nec ad alia, quæ judicialem indaginem exigunt, suam valeant extendere potestatem. Decernimus, quod si de aliis quam manifestis scienter se intromiserint, potestatem, vel jurisdictionem aliquam exercendo, eo ipso per unum annum ab officio sint suspensi. Pars autem, quæ id procuraverit expensas alteri propter hoc factas restituere teneatur. Statuimus insuper, quod nulla Ecclesiastica, secularisve Persona exceptis Regibus, & Reginis quantum ad Regna sua, qui sicut dignitatis altitudinem præcinent, sic prærogativa gratiæ ipsos convenit anteferi, Conservatorem habeat, qui sub sua jurisdictione, vel de ipsius dominio, & districtu Ecclesiastico, vel temporalis consistat. Si vero aliqui tales habentur, tam ipsi, quam omnes alii Conservatores a quibuscumque deputati personis, nisi sint Episcopi, vel Abbates, aut Ecclesiarum Cathedralium Canonici sint, & habeantur elapso anno penitus revocati, ita quod ex tunc de huiusmodi conservazione nullatenus se intromittere valeant, nec ullam super hoc habeant, vel retineant potestatem.

Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Laterani decimo Kalendas Aprilis Pontificatus nostri anno secundo.

XXVIII.

Frater Ordinis Servorum Beatæ Mariæ, eorumque bona sub Apostolicæ Sedis protectione recipiuntur, cum paupertatis voti professione.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Fratribus Beatæ Mariæ de Monte Senario Servis Sanctæ Mariæ vulgariter nuncupatis Ordinis Sancti Augustini Florentin. Diocesis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Deo grata, & hominibus placita sacra vestra Religio nos inducit, ut vos qui huius mundi abnegatis illecebris perpetuo cupitis Domino sub regulari observantia famulari, favore prosequamur benevolo, vestrisque petitionibus in quantum digne possumus, annuamus. Eapropter dilecti in Domino filii vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, personas vestras, & locum, in quo divino vacatis obsequio cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum rationabiliter possidet, seu in futurum præstante Domino iustis modis poterit adipisci, ad instar felicitis recordationis Innocentii Papæ Predecessoris nostri sub Beati Petri protectione suscipimus, atque nostra. Ad hæc cum quedam Statuta Regularia salubria, & honesta per vos, ut asseritis in loco prædicto edita, bonæ memoriæ A. Florentinus Episcopus vobis auctoritate ordinaria concesserit, sub Beati Augustini Regula perpetuis temporibus observanda,

ipsaque bonæ memoriæ Raynerius Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconus Cardinalis tunc in partibus illis Legationis fungens officio confirmavit, prout in litteris inde confectis plenius continetur; Nos quod tam a vobis, quam ab ipsis Episcopo, & Cardinale factum est super his provide ratum habentes, & gratum, illud auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti privilegio communimus. Litterarum ipsarum tenorem inferi facientes præsentibus ad cauthelam, qui talis est = In Dei Nominem. Amen. Millesimo ducentesimo quinquagesimo quinto nonis Octobris indictione decima, feliciter præsentis Scriptura clarescat, quod coadunati Frater Filiolus Prior Ecclesiæ S. Mariæ de Monte Senario, & Fratres ejusdem Loci, qui Servi Sanctæ Mariæ vocantur, & infra scripti Fratres apud locum eorum situm prope Civitatem Florentinam in loco dicto Casagio, scilicet Frater Alexius, Frater Ricoverus, Frater Benignus, Frater Vigore, Frater Bonaventura, Frater Rogerius, Frater Joannes, Frater Clemente, Frater Bartholus, Frater Albertinus, Frater Nicolaus, Frater Egidius, Frater Cambius, Frater Mattheus, Frater Bonaventura, Frater Ildebrandinus, Frater Benedictus, Frater Jacobus, & Frater Mainetus, omnes, & singuli ad honorem Dei Omnipotentis, & Domini Nostri Jesu Christi filii ejus, & ad honorem Sanctæ, atque intemeratæ Dei Genitricis Mariæ, omniumque Sanctorum, & Sanctarum Dei, & reverentiam Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ de consensu, & parabola, atque licentia prædicti eorum Prioris, & Rectoris, & ipse Prior cum consensu, & voluntate, & licentia, atque parabola prædictorum Fratrum libera, & spontanea voluntate promiserunt, & voverunt Deo Omnipotentis, & Beatæ Mariæ, quod nullo tempore per se, vel Priorem, seu Custodem ipsorum, vel Fratrem, vel Syndicum, seu Procuratorem, vel quancumque aliam personam aliqua immobilia quæcumque fuerint, vel sint, possidebunt, vel possidere pro se faciant, vel quasi possidere, vel dominium, vel quasi dominium habebunt, vel retinebunt per se, vel aliquem alium, quod ad ipsum Ordinem pertineat, vel pertinere videatur, sed si forte contigerit, quod aliquis quocumque modo ad eorum Capitulum, vel Collegium, vel ad Procuratorem, seu Syndicum ipsorum, vel ad aliquam aliam Personam pro ipsis Fratribus voluerit, seu dispoferit aliqua immobilia conferre, seu transferre, quod dominium, seu possessionem, vel quasi ad ipsos Fratres, ut supra dictum est, vel ad Capitulum, seu Collegium ipsorum, vel ad aliquem eorum pervenire non possit, sed illud tale, vel talia, quod, vel quæ conferentur, sit, & sint incontinenti, & immediate Domini Papæ, & Ecclesiæ Sacrosanctæ Romanæ; Ita tamen, quod Dominus Episcopus, in cujus Episcopatu situm esset, vel sita, quod, vel quæ conferentur, omnem habeat, & plenam jurisdictionem, & ipsius sint fructus, & obventiones omnes in ipsis collatis, & ex eis, & de eis possit prædictus Episcopus disponere, & distribuere, atque facere pro salute, & remedio Animæ conferentis, & elemosyna faciendâ circa Fratres Ordinis prælibati, seu Conventus tantummodo necessitatis tempore, prout melius eidem visum

Eorum Regule robur adjicitur Apostolicum.

Votum paupertatis ab ipsis emissum.

visum fuerit, & contra hæc promissionem, & votum nihil fieri possit, vel in ejus fraudem, vel privilegium aliquod impetrari, vel aliquas litteras a Domino Papa, quod prædicta possit infringere, vel immutare, sed per omnia secula seculorum observari illibata debeant, & teneri. Et si contra prædicta, vel aliquod prædictorum aliquis de supradictis Fratribus, seu aliqui, vel de eis, qui dictam Religionem, vel Fratritatem, aut Collegium intraverit, fuerit, vel fuerint, quod Dei Omnipotentis, & Domini Nostri Jesu Christi, & Beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium Sanctorum, & Sanctarum Dei maledictionem incurrat, & cum pessimo Juda Scariotes suam habeat portionem. Insuper prædictus Prior, & Fratres omnes, & singuli omnia, & singula superscripta promiserunt ad invicem facere observare, & adimplere, & mihi infra scripto Notario recipienti pro dicto Capitulo, & Universitate renunciaverunt in omnibus, & singulis superscriptis decretalibus, & decretis, & omni juri Canonum, & Legum auxilio, quibus contra prædictam se juvare possent. Acta sunt hæc apud Ecclesiam prædictorum Fratrum sitam prope Civitatem Florentinam in loco dicto Casagio, præsentibus testibus Arigo Baldoni de Anguillaria, & Rugero filio Romæ de Antilla, & Rustichino filio Gerardi de Populo Sancti Felicis in Plaza, & Bonantino filio Jacobi de Yse. Ego Manfredus quondam Gerardi Judex, atque Notarius prædictis interfui, ideoque publice scripti rogatus. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Laterani decimo Kalendas Aprilis Pontificatus nostri anno secundo.

Dat. die, annoque eodem.

XXIX.

Unio diversarum Congregationum Eremitarum, sub denominatione Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, deque huius Ordinis regula, ac uniformis habitus delatione.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Lanfranco Generali, Provincialibus, & Prioribus, ac universis Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, tam præsentibus, quam futuris, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proemium.

Licet Ecclesiæ Catholicæ integritatem corporis sui sincera membrorum in diversitas subministret, & circumamictus species multiplicibus in ea varietatibus decoretur, nihil tamen in ipsa exprimit contrarietatis incontinuum, in qua consensum nutrit inextimabilis concordia charitatis, & individua fovet universitatis conformitas, fideique simplicitas unitatem. Verum circa ædificationis fabricam, quæ in Templum sanctum in Domino operantium, ejus studio moliente succrescit, credimus assidue providendum, ut in varietatibus partium, quæ ad decorem structuræ Dominicæ adhibentur, sic appareat distincta diversitas, ut non sit confusio indifcreta, nec alterius formæ importuna consimilitudine speciem præterdat alterius, sed singula quæque certum proprii modi ordinem fortiantur.

§.1. Hac sane consideratione communiti, cum consona in vobis Eremitarum appellatio, & parum diversa professio, disparibus titulis, & in aliquibus dissimili habituum schemate discreparet, cogitavimus sponse Christi, in cujus veste pia sacra Religionis depinxit institutio, coetus vestri convenire decori, si religiose militiæ vestræ castra, quæ sub uno vocabulo non magna disciplinæ distantia secernebat, sub communi capite indifferenti, incorporationis federe iungerentur, & ex pluribus cuneis, acies una conurgeret fortior, ad hostiles spiritualis nequitie impetus conterendos.

§.2. Propterea dudum a nobis mandatum Apostolicum emanavit, ut de singulis domibus vestris, quarum quedam S. Guillelmi, quedam Sancti Augustini Ordinum, nonnullæ autem Fratris Joannis Doni, aliæ vero de Fabali, aliæ vero de Britibus censebantur, & apud homines ambiguis interdum nuncupationibus vacillabant, duo Fratres cum pleno mandato ad nostram mitterentur præsentiam, quod nostrâ circa vos salubriter ordinaret dispositio, recepturi.

§.3. Cumque fratres huiusmodi ad Sedem Apostolicam accessissent, coram dilecto filio nostro R. S. Angeli Diacono Cardinale, quem negotio unionis vestræ perficiendo deputavimus vice nostra, sufficientia ad id exhibere mandata: & in generali Capitulo vestro in Urbe celebriter congregato, nomine omnium, a quibus fuerant destinati, & de communi Capituli ejusdem assensu, vos, & domos vestras in unam Ordinis observantiam, & vivendi formulam uniformem redigi, unumque ex eis ovile fieri, Generalis Prioris præsentia gubernandum, unanimiter consenserunt, petentes ut per gratiam unionis, & conformitatis huiusmodi, eis juxta conceptum votum paupertatis spontaneæ, perpetua possessionum terrestrium abdicatio remaneret, & ipsis baculos, vel ferulas deferendi imposita necessitas tolleretur, collata in Cardinalem eundem providendi vobis ea vice de Generali Priore totius Ordinis nihilominus potestate.

§.4. Porro idem Cardinalis nostri auctoritate mandati, vivo ad eum sermone directi, necnon & concordie eorumdem Fratrum, ac prædicti Capituli consensione sussultus, universas Domos, & Congregationes vestras, in unam Ordinis Eremitarum Sancti Augustini professionem, & regularem observantiam perpetuo connovit, sub Generalis cura Prioris canonice instituendi pro tempore, præ aliis Provincialibus, necnon & Conventibus singularum domorum à Prioribus regulariter gubernandas.

§.5. Et ut novam ovilis Domini unionem, universalis capitis unitas consummaret, te dilecte filii Frater Lanfrance, in Generale Ordinis ejusdem Priorem & Patrem, Spiritus Sancti gratia invocata præfeciit, ac etiam prout a nobis specialiter in mandato acceperat, confirmavit.

§.6. Vos universos, & successores vestros a baculis, vel ferulis deportandis, & quod non cogamini ad recipiendas possessiones aliquas, vel habendas decernens perpetuo liberos, & exemptos.

§.7. Nos igitur præfati Cardinalis processum convenientem cum voluntatis vestræ proposito

Ut ex diversis familiaribus constitutus Ordo.

Nuncii pro huiusmodi unione Romanam accesserunt.

Eorumque votum, & petitio.

Unicus eligendus Prior Generalis.

Baculi, & ferule eidem sublata.

Quæ omnia a Pontifice confirmantur.

posito approbantes, premissa omnia grata habemus, & rata, ipsaque auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communimus.

§.8. Insuper autem, personas & domos vestras, sub Beatorum Petri, & Pauli protectione suscipientes, & nostra presentium auctoritate statuimus, ut vos filii Prioris, & Fratres in professione predicti Ordinis in prefato generali Capitulo ordinata (quo quidem Ordine vos perpetuo ceteri volumus, vobiscum super diversarum professionum, aut observationum debito, quas antea feceratis, in predictis, vel aliis Ordinibus dispensantes) sub devota Generalis Prioris, quem nunc vobis divina ordinatio praelit, ejusque successorum obedientia perpetuo virtutum Domino fervientes, nigris dumtaxat, & nullis aliis alterius coloris cucullis, ut uniformis amictus, normam ejusdem in vobis professionis ostendat, utamini de cetero universi.

§.9. Et ut haec sancta unio, quam perpetuae pacis tranquillitate gaudere volumus, omnibus integritatis suae perfecta partibus stabilis perseveret; decernimus, ut omnes domus Ordinum suprascriptorum, quorum Fratres, juxta mandati nostri formam, ad nostram praesentiam non venerunt, ipsi unioni tanquam corpori membra, absque diffugio ullius exceptionis, inhereant, & ad observationem praedictorum omnium teneantur. Alioquin sententiam, quam tu dilecte filii Prior Generalis, & successores tui rite tuleritis in rebelles, ratam habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam appellatione remota, inviolabiliter observari.

Nulli ergo &c. Datum Lateran. quarto nonas Maji, Pontificatus nostri Anno secundo.

XXX.

Civibus Wormatiensibus conceditur, ut trahi extra Civitatem ad iudicium nequeant inviti.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Civibus Wormatiensibus, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Apostolicae Sedis benignitas sincere obsequentium vota fidelium favore benevolo prosequi consuevit, & illorum personas, quas in sua devotione promptas invenit, & ferventes, quibusdam titulis decentius decorare.

Ut igitur ex devotione, quam ad nos, & Romanam Ecclesiam habere noscimini, sentiat vobis favorem Apostolicum accrevisse, vestris precibus inclinati, quod auctoritate litterarum Sedis Apostolicae, quae de hac indulgentia plenam, & expressam de verbo ad verbum non fecerint mentionem, trahi extra Civitatem Wormatiensem ad iudicium nequeatis inviti, quam diu parati fueritis coram vestro Ordinario de vobis conquerentibus stare juri, auctoritate vobis praesentium indulgemus, eadem auctoritate nihilominus decernentes, ut si aliquid contra hujusmodi concessionis nostrae tenorem, a quoquam extiterit propria temeritate praesumptum, sit irritum, & inane, & si forte aliquae in vos hac occasione prolatae fuerint, nullum robor obtineant

Habitus uniformis.

Ceterum Domus hinc unio debeat parere.

Dat. die 2. Maji 1256. Pont. An. II.

In Codicillo Diplomat. ad Curiam. For. matien. edit. Ludevig. Reliqu. M. S. Tom. II. pag. 229.

Privilegium.

firmitatis mandato Apost. Sedis semper salvo. Nulli ergo omnino &c. Datum Anagninae decimotertio Kalendas Junii Pontificatus Nostri Anno secundo.

XXXI.

Concessio exemptionum Archihospitali Sancti Spiritus in Saxia de Urbe a tallis, & collectis.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Magistro, & Fratribus Hospitalis nostri Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

UT eo libentius Pauperum Hospitalis vestri consuetis obsequiis insistatis, quo majorem ab Apostolica Sede fueritis charitatis intuitu favorem, & gratiam consequi; Vobis auctoritate praesentium indulgemus, ut quascumque tallias, vel collectas, aut exactiones alias vobis a quibuslibet, vel Domibus vobis pleno jure subjectis impositas, vel etiam imponendas in pecunia numerata, vel rebus aliis nulli teneamini exhibere, absque speciali mandato Sedis ejusdem faciente plenam, & expressam de hac Indulgentia mentionem: districtius inhibentes, ne quis a vobis, vel eisdem Domibus tallias hujusmodi, vel collectas, seu exactiones extorquere praesumat, ac decernentes etiam excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias: si quis in vos, vel alium vestrum occasione hujusmodi contra praesentis indulgentiae tenorem promulgari contigerit irritas, & inanes.

Nulli ergo omnino &c. Datum Anagninae Idibus Junii Pontificatus Nostri Anno secundo.

XXXII.

Confirmatio unionis Congreg. Ordinis Camaldulen. sub regimine Prioris ejusdem Eremiti.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori Camaldulen. ejusque Fratribus tam praesentibus, quam futuris Regulares vitam Profellis in perpetuum, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Officii nostri nos admonet, & invitat auctoritas pro Ecclesiarum statu facere, & earum quieti, ac tranquillitati salubriter auxiliante Domino providere. Dignum namque, & honestati conveniens esse dignoscitur, ut qui ad earum regimen Domino disponente assumpti sumus, eas & a pravorum hominum incursumus tueamur, & Beati Petri, atque Apostolicae Sedis patrocinio muniamus. Ea propter dilecti in Domino filii vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & felicitis memoriae Paschalis, Eugenii, Anastasii, Adriani, Alexandri, Clementis, Innocentii, Gregorii, & Innocentii Quarti Praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inhaerentes praecipimus, & praesentis decreti auctoritate sancimus, ne cuiquam omnino Personae Clerico, Monacho, Laico cujuscumque Ordinis, aut Dignitatis praesentibus, aut futuris temporibus liceat Congregationes illas, & loca illa, quae

Ex Archiv. Vatic.

Exemptionis concessio.

Clausula.

Dat. die 13. Junii 1256. Pont. An. II.

Ibidem.

Exordium.

Interdicitur ne Eremiti Camaldulensi Ordini subiecti ab eo distrahantur.

quae Camaldulen. Eremiti, five Coenobii Disciplinam, & Ordinem susceperunt, aut sunt in posterum suscepturae, quaeque hodie sub illius regimine continentur, ab ejus ullo modo subjectione, & unitate dividere. Quae videlicet loca, & Congregationes conservanda unitatis gratia singularibus visa sunt vocabulis annotanda = In Episcopatu Aretini Ecclesia videlicet Sancti Donati, quae &c. Reliqua leguntur infra in Constitutione XLIV. pag. 386. hujus Pontificis incipien. Officii nostri &c.

Ad haec felices recordationis Alexandri, & Clementis Praedecessorum nostrorum vestigiis inherentes Monasterium de Urano vobis, & Conventui vestro salvo jure Ravennatis Ecclesiae auctoritate Apostolica confirmamus. Hec igitur omnia cum omnibus ad ipsa Monasteria, vel Ecclesias pertinentibus statuimus, & Apostolicae Sedis auctoritate sancimus tanquam corpus unum sub uno capite idest sub Priore Camaldulen. Eremiti temporibus perpetuis permanere, & illius disciplinae observatione persistere, sub illo inquam Priore, qui ab ipsius Congregationis Abbatibus, Prioribus, & Eremitis regulariter fuerit Electus. Porro Congregationem ipsam ita sub Apostolicae Sedis tutela perpetuo conservandam, decernimus, ut nulli Episcoporum facultas sit Ecclesiam, quae a vestra Congregationis Fratribus gubernatur divinum Officium interdiceret, vel aliquam ex iis Ecclesiis, seu Monasteriis absque Prioris conventia, vel Apostolicae Sedis licentia excommunicare. Fratres autem ipsis licentia sit a quo maluerint Catholico Episcopo Consecrationum, & Ordinationum Sacramenta suscipere. Praeterea in Communi Civitatis, seu Parochiae officio interdictio clausis januis, & non admittis Dioecesanis Ecclesiarum vestrarum Monachi nequaquam prohibeantur divina Officia celebrare. Hoc etiam adiacentes, ut nemini Fratrum vestrae Congregationis post factam professionem, absque Prioris, & rationabili Fratrum licentia sit egrediendi facultas. Si vero exire praesumpserit, & secundo, tertiove commonitus redire contempserit, quousque congrue satisfecerit ipsam excommunicationis sententiae subjugamus. Quicumque vero pro obsequio Servorum Dei in Eremito Camaldulen. degentium ad aliquas partes porrexerint tam in eundo, quam redeundo a nullo penitus molestentur. Statuimus insuper, ut Decimas laborum vestrorum nullas a vobis exigere, vel extorquere praesumat, sed distribuendi eas Hospitalibus vestris in usus Pauperum secundum antiquam consuetudinem vestram liberam habeatis auctoritate, Apostolica facultatem. Indulgemus etiam vobis, ut in Conventu vestri Praelatis instituendis, & amovendis, sicut haecenus dicitur ab Antecessoribus vestris obtentum, liceat & vobis sine contradictione qualibet observare. Libertates praeterea, & immunitates, necnon antiquas, & rationabiles consuetudines Monasterii vestri concessas, & haecenus observatas ratas habemus, & eas futuris temporibus illibatas manere sancimus.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat praefata Monasteria, seu Ecclesias temere perturbare, aut earum possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integre conserventur eorum, pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicae auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularive Persona hanc nostrae Constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, ac Domini Redemptoris Nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae subjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi quatenus, & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Judicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Datum Anagninae per manum Magistri Jordanii Domini Papae Subdiaconi, & Notarii decimo septimo Kalendas Julii Indictione decimaquarta, Incarnationis Dominicae anno millesimo ducesimo quinquagesimo sexto, Pontificatus vero D. Alexandri Papae Quarti Anno secundo.

Prohibitio eligendi, vel nominandi Conradum natum quondam Conradi filii Frederici olim Imperatoris, in Regem Romanorum.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Ven. Fratri Archiepiscopo Moguntino, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Irma profecto consistit domus, quae solidis est fulcra columnis, & Ecclesia tunc multo stabilior robore, cum Praelatorum virtute, ac constantia communitur, inter quos quia honore, ac potentia eminere dignosceris, conveniens est, & debitum, ut favorabilis, & vehementius eidem assistas Ecclesiae, ac a te ipsa in opportunitatibus praesidia sentiat potiora. Quia si ejus augetur status, & optatis proficit incrementis, una tu cum ea suorum profectuum participatione concreviscis. Et si, quod absit, aliquibus molestaretur adversis, & sinistris pungeretur eventibus, suae te molestiae minime praeterirent, sed simul cum ipsa gustares suarum amaritudinem punitionum. Imo sicut locum in ea obtines magis conspicuum, & excelsum, sic plus te laetificaret prosperitas, & tribulatio conturbaret, nec ipsa quae plurimum in tuis congaudet commodis, de tuis posset adversitatibus graviter non dolere. Quanto autem affectu te ad alios Alemaniae Praelatos Romanae semper profecta fuerit Ecclesia, quantisque circa vos, & ipsas Ecclesias studuerit assidue magnificare, ac praeservare favoribus, clare liquet: cum nunquam in beneficiis, & gratiis circa vos ipsas Ecclesias defecerit suae irriguum largitatis, nec usquam vobis in necessitatibus, ipsius defuerint auxilia; quae vestri tanquam proprii zelatrix honoris, indefesse curavit, quoties oportuit vestris adesse negotiis, sicut promotrix sollicita, & adiutrix per omnia studiosa. Nec immerito, cum & in suis agendis vos inter ceteros cooperatores promptos repererit, &

XXXIII.

Prohibitio eligendi, vel nominandi Conradum natum quondam Conradi filii Frederici olim Imperatoris, in Regem Romanorum.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Ven. Fratri Archiepiscopo Moguntino, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Irma profecto consistit domus, quae solidis est fulcra columnis, & Ecclesia tunc multo stabilior robore, cum Praelatorum virtute, ac constantia communitur, inter quos quia honore, ac potentia eminere dignosceris, conveniens est, & debitum, ut favorabilis, & vehementius eidem assistas Ecclesiae, ac a te ipsa in opportunitatibus praesidia sentiat potiora. Quia si ejus augetur status, & optatis proficit incrementis, una tu cum ea suorum profectuum participatione concreviscis. Et si, quod absit, aliquibus molestaretur adversis, & sinistris pungeretur eventibus, suae te molestiae minime praeterirent, sed simul cum ipsa gustares suarum amaritudinem punitionum. Imo sicut locum in ea obtines magis conspicuum, & excelsum, sic plus te laetificaret prosperitas, & tribulatio conturbaret, nec ipsa quae plurimum in tuis congaudet commodis, de tuis posset adversitatibus graviter non dolere. Quanto autem affectu te ad alios Alemaniae Praelatos Romanae semper profecta fuerit Ecclesia, quantisque circa vos, & ipsas Ecclesias studuerit assidue magnificare, ac praeservare favoribus, clare liquet: cum nunquam in beneficiis, & gratiis circa vos ipsas Ecclesias defecerit suae irriguum largitatis, nec usquam vobis in necessitatibus, ipsius defuerint auxilia; quae vestri tanquam proprii zelatrix honoris, indefesse curavit, quoties oportuit vestris adesse negotiis, sicut promotrix sollicita, & adiutrix per omnia studiosa. Nec immerito, cum & in suis agendis vos inter ceteros cooperatores promptos repererit, &

Dat. die 16. Junii 1256. Pont. An. II.

Exordium. a communione boni mali-que Ecclesiae Moguntinae cum Romanae petium.

præcipuos senserit adjuutores. Propter quod de-
cet, & expedit, ut attente pro ipsius vigiletis
honore, quæ vestris diligenter intendere utili-
tatibus non desistat.

§.1. Sane intelleximus, quod instat tempus
electionis celebranda de Rege in Imperatorem
postmodum promovendo: super quo tanto pro-
pensior adhibenda est diligentia, & cautela,
quanto altius, & difficilior est negotium, quod
geritur in hac parte, quantoque res, si aliqua
in ea interveniret negligentia, seu improviden-
tia, vel desidia, deteriorem posset habere effe-
ctum, & exitum noxiorem. Unde hic vehe-
menter vigilandum est, hic perspicaciter in-
tuendum, hic considerandum prudenter, hic
mature deliberandum, hic provide præcaven-
dum: Hic aperiendi sunt oculi, hic habenda
sunt aures intentæ, hic mens debet esse non
rudis, & torpida, sed diligens pervigil, & con-
sulta, ubi de advocato Ecclesiæ agitur, de ipsius
defensore tractatur, ne pro advocato impugna-
tor, & pro defensore assumatur, vel eligatur
offensor. Quare undique summæ cogitationis
præferenda est acies, & circum quaque districta
explorandum indagine, ut talis (cooperante
Domino) reperitur, & eligatur, qui fidelis, &
devotus existat, & de prospera processerit devo-
torum, ac idoneus, & sufficiens merito reputetur
ad obtinendum tanti honoris culmen, & Im-
perii regimen exercendum.

§.2. Qualiter autem quondam Fridericus
olim Romanorum Imperator, & sui progeni-
tores, & posteris, erga matrem Ecclesiam se ges-
serint, & qualem ei retributionem pro benefi-
ciis ab ipsa perceptis impenderint, patens est, &
cognitum toti Orbi. Quoniam hi aliorum per-
secutorum excedentes tyrannidem, gravioribus
eam affecerunt injuriis, & oppressioibus durio-
ribus affixerunt, & velut in cadem, & exter-
minium ejus tendentes fororis arcum, & feri-
tatis gladium acuentes, diris illam ubilibet tri-
bulare flagellis, & usque ad interiora profun-
dis illatis vulneribus fauciarunt. Nam in hoc
pravo genere, patrum in filios cum sanguine
derivata malitia, sicut carnis propagatione, sic
imitatione operum nati genitoribus successe-
runt. Ex quo liquido perpendi potest, & conjici,
si ex ipso aliqua posteritatis reliquæ remanse-
runt, quid sperandum sit in futurum de illis,
quid in posterum expectandum. Vita namque,
ac gesta prædecessorum perversa, iniquitatem
prænuunciant successoris. Nec horribilis, & sce-
lestæ illorum memoria, quidquam boni de ipso-
rum posteritate credere, vel sperare permittit.
De colubro quidem egreditur regulus, & arbor
mala noxios fructus profert, pravumque princi-
cipium numquam bonum pollicetur effectum.

§.3. Et ideo de Conrado puero nato quon-
dam Conradi prædicti Friderici filii, est præca-
vendum omnino, ne ullo modo intendatur ad
eum, nec nominetur ad hoc, nec aliquatenus
eligatur: maxime cum propter infantiam, ni-
miusque defectum ætatis sit ad ista prorsus in-
habilis, ac ineligibilis penitus, puer ipse, nec
sus, quod ex electione provenire, vel consur-
gere consuevit, sibi posset competere, nec in
sua cadere, vel retineri persona: cum propter
puerilem ætatem, quæ discretionem caret, & le-
gitimum consensum, vel dissentium non habet,

Quanto adhi-
benda diligen-
tia in electio-
ne Regis Ro-
manorum.

Cui sit caren-
tia præfere-
ndus.

Damnæ Eccle-
siæ a Frideri-
co, quæque af-
finibus illata
commemorata.

Quare exclu-
dendus Cen-
radus ejus Ne-
pos.

electioni, si de ipso fieret, consentire non posset,
nec ipsius consensus aliquam haberet efficaciam,
vel vigorem. Et ex eo etiam idem puer in Re-
gem eligi, vel nominari non debet, quia cum
per electionem hujusmodi, de Advocato, vel de-
fensore idoneo debeat Ecclesiæ provideri, &
ipse puer sit omnino ineptus, & inutilis ad talis
defensionis officium, seu ministerium exequen-
dum, oporteret eandem Ecclesiam, si contin-
geret eligi dictum puerum, manere diutius, non
absque gravibus forte dispendiis, defensionis
commodo destitutam. Nec per hoc etiam con-
suleretur amplo, & spaciose Regno Theutonico
de Rege, vel Rectore condigno, cum male possit
alios regere, qui non novit gubernare seipsum,
nec bene, vel digne aliorum gubernaculo præ-
esse valeat, qui regimine ducitur alieno, & cui
propter tot patentes defectus, necessaria est al-
terius custodia, & tutela. Propter quod Re-
gnum ipsum longo tempore, non sine multo dis-
crimine, sub opportuni regiminis expectatione
langueret.

§.4. Ideoque fraternitatem tuam monemus,
rogamus, & hortamur attente, ac per Aposto-
lica tibi scripta in virtute sanctæ obedientiæ, sub
debito fidelitatis, quo nobis, & Ecclesiæ Roma-
næ teneris, ac sub poena excommunicationis,
quam ex nunc in te proferimus, districtè præci-
piendo mandamus, quatenus præfatum Conra-
dum puerum nullatenus in Regem eligas, nec
nomines, neque consentias in eundem. Ita,
quod excommunicatus existas, si contra man-
datum nostrum facere, vel venire præsumpse-
ris, & eundem Conradum nominaveris vel ele-
geris, aut in ipsum consenseris, seu opem, vel
operam, consilium, auxilium, vel favorem,
ut eligatur, impenderis, & etiam si ejus electio-
nem non impediveris toto posse, ut si forte ad
ipsius electionem vel nominationem processeris,
scias te prius excommunicatione ligatum. Aliis
vero Coelectoribus tuis, tam Ecclesiasticis quam
secularibus, auctoritate nostra firmiter inhi-
beas, ne ipsum ad hoc nominent vel eligant, nec in-
eum consentiant, promulgando, eadem aucto-
ritate, in eos excommunicationis sententiam,
si contra hanc tuam inhibitionem venire tenta-
verint, imo nostram: Ita quod si eum nomi-
nare, vel eligere, aut in ipsum consentire præ-
sumpserint, noscant se prius excommunica-
tionis vinculo innodatos, ut ex hoc ipso (si de
prædicto puero quicquam in hac parte attempta-
tum fuerit) sit prorsus vacuum, irritum,
& inane.

§.5. Mandatum itaque, ac præceptum super
hoc Apostolicum sic fideliter, sapienter, & effi-
caciter adimplere studeas, omnem opem, &
operam adhibeas, ut aliquis fide clarus, & de-
votione sincerus, cui ad id suffragentur merita,
eligatur, quod ex iis Nos, & Romanam Ec-
clesiam tibi, & Ecclesiæ tuæ arctius obliges, nos-
que ætati possimus id quod in hoc intendimus,
tuo solerti studio salubriter provenisse. Ad hæc
nihilominus in omnes Electores, qui memora-
tum puerum ad hoc nominare, vel eligere, seu
in ipsum consentire, aut opem, vel operam,
consilium, auxilium, vel favorem, ut eligatur,
dare præsumpserint, excommunicationis sen-
tentiam promulgamus. Quam per te, ante-
quam ad nominationem, vel electionem ali-
quam

Imo, quomi-
nus eligatur,
prohibetur.

Pene contra
mandato huic
Pontificio in-
obedientes.

quam procedatur, reliquis tuis Coelectoribus
præcipimus nunciari. Quod si non feceris, eo
ipso te noveris laqueo excommunicationis ad-
strictum.

Datum Anagninæ, decimo quinto Kalendas
Augusti Pontificatus nostri anno secundo.

XXXIV.

Ex Registra
Vatic.

Priores, & Fratres Eremitæ Ordinis Sancti
Willelmi recipiuntur sub protectione Sancti
Apostolica, cum nonnullarum gratiarum,
elargitione.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei.
Dilectis filiis Priori Generali, cæterisque
Prioribus, & Fratribus Heremitis Sancti
Willelmi, tam presentibus, quam futu-
ris Regularem vitam Profellis in per-
petuum, salutem, & Apostolicam
Benedictionem.

Exordium.

Religiosam vitam eligentibus Aposto-
licum convenit adesse præsidium, ne
forte cujuslibet temeritatis incursum, aut eos a
proposito revocet, aut robur, quod abist Sacre
Religionis infringat. Ea propter dilecti in Do-
mino filii vestris iustis postulationibus clemen-
ter annuimus, & Eremites vestras in quibus di-
vino vacatis obsequio, sub Beati Petri, & nostra
protectione suscipimus, & presentis scripti pri-
vilegio communimus. In primis siquidem sta-
tuentes, ut Ordo Eremiticus, qui secundum
Deum, & Beati Benedicti Regulam, atque In-
stitutionem Fratrum Sancti Willelmi in Eremitis
ipsis institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem
temporibus inviolabiliter observetur. Præte-
rea quascumque possessiones, quæcumque bona
prædictæ Eremitæ in presentiarum iuste, & cano-
nicè possident, aut in futurum concessione
Pontificum, largitione Regum, vel Principum,
oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præ-
stante Domino poterunt adipisci, firma vobis,
vestrique successoribus, & illibata permanent.
In quibus hæc propriis duximus exprimenda
vocalibus: Loca ipsa, in quibus præfata Eremitæ
sunt cum omnibus pertinentiis: videlicet,
cum Ecclesiis, decimis, ortis, olivetis, pratis,
terris, nemoribus, usurgiis, & pascuis, in bosco,
& plano, in aquis, & molendinis, in viis, & fe-
mitis, & omnibus aliis libertatibus, & immu-
nitatibus suis. Sane novalium vestrorum, quæ
propriis manibus, aut sumptibus colitis, de qui-
bus aliquis hæcenus non percepit, sive de ve-
strorum animalium nutrimentis nullus a vobis
decimas exigere, vel extorquere præsumat.
Liceat quoque vobis Clericos, vel Laicos libe-
ros, & absolutos e sæculo fugientes ad conver-
sionem recipere, & eos absque contradictione
aliqua retinere. Prohibemus insuper, ut nulli
Fratrum vestrorum post factam in Eremitis ve-
stris professionem fas sit sine Prioris sui licentia,
nisi auctoritate Religionis obtenta, de eisdem locis
discedere, discedentem absque communium lit-
terarum vestrarum cautione nullus audeat re-
tinere: quod si quis forte retinere præsumpserit,
licitum vobis sit, in ipsos Fratres regularem
sententiam promulgare: illud districtius inhi-

Nonnulla Pri-
vilegia conce-
dit, nonnullas
que exemptiones
dat.

Bull. Rom. Tom. III.

bentes, ne Terras, seu quodlibet beneficium
Eremitis vestris collatum, liceat alicui persona-
liter dari, seu alio modo alienari absque con-
sensu totius Capituli, vel majoris, aut sanioris
partis ipsius, si quæ vero donationes, vel aliena-
tiones aliter quam dictum est factæ fuerint eas
irritas esse censemus. Ad hæc etiam inhi-
bemus, ne quis Frater sub professione Eremitæ ve-
stræ astrictus, sine consensu, & licentia Prioris,
& majoris, ac sanioris partis Capituli vestri pro
aliquo fidejubeat vel ab aliquo pecuniam mu-
tuo accipiat ultra summam vestri Capituli pro-
videntia constitutam, nisi propter manifestam
Dolorum vestrarum utilitatem: quod si quis
forte facere præsumpserit, non teneatur Con-
ventus pro his aliquatenus respondere. Licitum
præterea sit vobis in Causis propriis, sive civilem
sive criminalem contineant questionem, Fra-
trum vestrorum testimoniis uti ne pro defectu
testium Jus vestrum in aliquo valeat deperire.
Insuper auctoritate Apostolica inhi-
bemus ne ullus Episcopus vel qualibet alia Persona ad Syn-
odos, vel Conventus forenses vos ire, vel Ju-
dicio Sæculari de vestra propria substantia vel
possessionibus vestris subjacere compellatur: nec ad
Domas vestras causa Ordines celebrandi: Causas
tractandi, vel Conventus aliquos publicos con-
vocandi venire præsumat, nec regularem Prio-
ris vestri electionem impediatur, aut de instituen-
do, vel removendo, qui pro tempore fuerit, con-
tra Statuta Ordinis vestri se aliquatenus intro-
mittat. Crisma vero, Oleum Sanctum, Consecra-
tiones Altarium, seu Basilicarum, Ordina-
tiones Fratrum, qui ad ordines fuerint promo-
vendi a Diocesanis suscipietis Episcopis, siqui-
dem Catholici fuerint, & gratiam, & commu-
nionem Sacrosanctæ Romanæ Sedis habuerint,
& ea vobis voluerint sine pravitate aliqua exhi-
bere, alioquin liceat vobis quemcumque malue-
ritis Catholicum adire Antistitem, gratiam, &
communione Apostolicæ Sedis habentem,
qui nostra fretus auctoritate, vobis quod postu-
latis, impendat. Prohibemus insuper, ut infra
fines Parochiarum vestrarum nullus sine assen-
su Diocesanorum Episcoporum, & vestro Cap-
pellam, seu Oratorium de novo construere au-
deat falsis privilegiis Romanorum Pontificum,
Cum autem generale interdictum Terræ fue-
rit, liceat vobis nihilominus in vestris Eremito-
riis, exclusis excommunicatis, & interdictis
divina officia celebrare. Porro si Episcopi, vel
alii Ecclesiarum Rectores in domibus vestris,
vel Personas inibi constitutas suspensionis, ex-
communicationis, vel interdicti sententias pro-
mulgaverint, vel in Mercenarios vestros, pro
eo quod decimas, sicut dictum est, non persol-
vitis, sine aliqua occasione eorum, quæ ab Apo-
stolica benignitate vobis indulta sunt, seu Bene-
factores vestros pro eo, quod aliqua vobis be-
neficia, vel obsequia ex charitate præstiterint,
vel ad laborandum adjuverint in illis diebus, in
quibus vos laboratis, & alii feriantur, eandem
sententiam protulerint, ipsam tamquam contra
Apostolicæ Sedis Indulta prolatam, decernimus
irritandam. Ad hæc novas, & indebitas exactio-
nes ab Archiepiscopis, & Episcopis, Archidia-
conis, seu Decanis, aliisque omnibus Ecclesia-
sticis, secularibusve Personis a vobis omnino
fieri prohibemus. Sepulturam quoque in Eccle-
siis

Nonnulla ob-
servanda præ-
scribit.

Alia Privile-
gia.

In Spirituali-
bus subijcis
Episcopo.

Alia Privile-
gia.

De Priori Generalis citione.

Locis consiliis indemitati, concessisque conservat libertates.

Clausula.

Dat. die 28. Augusti 1256. Pontificatus An. II.

fiis vestris liberam esse concedimus, ut eorum devotioni, & extreme voluntati, qui se illic sepelliri deliberaverint, nisi forte excommunicati, vel interdicti sint, nullus obstat, salva tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur. Decimas præterea, & possessiones ad ius Ecclesiarum vestrarum spectantes, quæ a Laicis detinentur, redimendi, & legitime liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesias, ad quas pertinent, revocandi, libera sit vobis de nostra auctoritate facultas. Obvenit vero Generali Priore, vel suorum quolibet successorum, nullus ibidem quolibet subreptionis astutia, seu violentia præponatur, nisi quem Fratres communi consensu, vel Fratrum major pars consilii sanioris secundum Deum, & Beati Benedicti Regulam, & Institutionem Fratrum Sancti Guillelmi providerint eligendum. Paci quoque, & tranquillitati vestre paterna in posterum sollicitudine providere volentes; auctoritate Apostolica prohibemus, ut intra Clausuras locorum vestrorum nullus rapinam, seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem temere capere, vel interficere, seu violentiam audeat exercere. Præterea omnes libertates, & immunitates a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus locis vestris concessas, necnon libertates, & exemptiones secularium exactioium a Regibus, & Principibus, vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti privilegio communimus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatas Domos temere perturbare, aut earum possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integre conferventur eorum, pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicæ auctoritate, & in Ecclesiis Parochialibus Diocesanorum, Episcoporum canonica iustitia, ac in decimis moderatione Concilii generalis. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularive personæ hanc nostræ Constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, ac Domini Redemptoris Nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ subiaceat ultioni. Cunctis autem eisdem locis sua jura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen.

Datum Anagninæ per manum Magistri Rolandi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vice Cancellarii quinto Kalendas Septembris Indictione decimaquarta, Incarnationis Dominicæ anno millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, Pontificatus Domini Alexandri Papæ Quarti anno secundo.

XXXV.

Damnatio libri, de Periculis novissimorum temporum nuncupati, nonnulla impia, scandalosa, & execrabilia continentis.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex de summi Apostolatus specula Urbi, & Orbi debita servitate prospiciens, cujus occupatur innumeris, & cogitationibus rapitur insuavis, quia eminentior cæteris Sedes ejus sollicitudines sibi vehementiores accumulatur, & ipsius auctoritas prior, meditationes ei multiplicat ampliores. Quo enim altius præsidet, eo longius, latiusque circumspicit, & quanto plus potest officio, tanto majoris vigilantia sibi sarcina incumbente plus pensat, quoniam maximæ dignitatis potissima sollicitudo coheret, & altiorem honorem onus gravius comitatur, curaque profusior ardentioribus stimulis mentem urget. Unde cum aliis plebium fidelium pastoribus, quibus grex dominicus particulariter est commissus, imminet de suarum Ecclesiarum eminentia vigilantiter ad suas oves attendere, incumbit utique Romano Præsuli, cui est grex ipse generaliter creditus, de sublimi Ecclesiarum vertice, Sede scilicet Apostolica, propensius ad illum, & instanter intueri, quia cum hi suis limitatis populis præsent, singuli quidem singulis, hic sine distinctione Prelatus est Pontifex universis, dominicæ quidem vineæ custos generalis, & cultor, & totius ovilis Catholici, Pastorumque omnium summus Pastor: Incumbente namque sibi generali sollicitudine super omnes, cum ex hoc suæ mentis intuitum per cuncta diffunderet teneatur, stupet nimirum ipsius animus, & sub tam gravis, & difficilis curæ pondere contremiscent, quod posse sufferre, ut convenit, jus naturæ occiduae vix confidit.

Ad eum namque negotia undique confluent, perveniunt lites, dubia deferuntur, & destinantur implicita, & perplexa, nec umquam horam influens torrens cessat, nec hujus alti pelagi validæ, & infestæ procellæ quiescunt; sed his, quæ nunc imminet, expeditis, mox alia subsequuntur. Nec tot implexarum questionum nodi, decisionem Apostolicam solvi possunt, quin & aliæ irretitæ, & nodosæ superveniant, deliberatione matura, & consultata definitione solvendæ. Immo ex quod de instantibus, difficultibus, & obscuris, dubietatis caliginem verbo suæ declarationis amoverit, statim nova, & recentia turbulenta ingruunt apostolico dilucidanda oraculo, & ambiguis, ac incertis mentibus claræ dissertationis lumine referenda. Propterea, inest Romano Antifiti sollicitudo sine ocio, labor sine quiete, occupatio sine vacatione, exercitium sine tranquillo, ingens, & sedula meditatio, & vigilia sine somno, nec ad modicum, etiam cura quotidiana intermissione habet, instantia, quæ nec omittitur aliquo tempore, nec aliquod ipsa tempus omittit, urget continue, quia cogitandi materia semper adest, hæc successu temporis definit, sed cum illius diurnitate perdurat, quia nec decursu temporum desinit

Romani Pontificis quo major potestas, & maior sollicitudo.

Quoniam omnibus debet Ecclesiis, & Christianis fidelibus præesse.

Multaque negotia ad eum deferuntur examinanda.

Damnatio caliditatem exponit zizania semper seminantis.

Librum Guillelmi de Anagnino perniciosum examini se suppositum ait.

Errores in quales?

ciunt negotia, sed assidue illis succedentibus renascuntur.

§.2. Nam, & hostis antiquus, argutus quidem insidiator, callidusque deceptor animarum, vehementis, & ardentis sollicitudinis causam præbet, humanæ quippe pacis æmulus, fraternæ invidus caritatis, divinorum abactor, dissipator unionum, & tranquillæ status fidelium anxius persecutor, interfert odia, rancores ingerit, livores accendit, movet lites, jurgia suscitatur, contentiones irritat, parat seditiones, & dissensiones procurat, & illorum etiam, qui perfectiores, & firmiores esse creduntur, interdum corda subvertit, & ibi magis impietatis suæ machinas erigere, ac nequitia faces accendere nititur, ubi fore plus æstimat malignitatis suæ conamina obfutura. Jacit iniquus laqueos, pedicæ obijcit, ponit tendiculas, ut prudentiores etiam interceptat, & captivet. Hinc turbationes oriuntur, surgunt inimicitia, dissidia procedunt, & scandala generantur, unde sic jam seculum declinavit ad malum, quod excrecentibus, & invalescentibus hinc eo noxius, quasi vix locus in ipso salutaris invenitur, & exclusæ inde concordia, quasi stabilem ibi habeat discordia mansionem. Quare oportet cura incessabili vigilare, ut detorta, & corrupta per malitiam, bonitatis virtute ratificentur, & reformentur; divulsæ per odium, charitate ligentur, & commota sistant, & paudent; habeant turbata tranquillam, & status fidelium semper in melius roboretur.

§.3. Sane quidam Scripturæ sacræ intelligentiam se habere fatentes, sed divertentes a tramite recti sensus, cogitaverunt nuper malitiam, & contra innocentes, & rectos iniquitatem maximam locuti: exarserunt in cordibus suis, & in lingua eorum maliloqua, dolum, & nequitia concinnavit: surgentes adversus fratres detraxerunt, & contra dilectos matris Ecclesiæ filios, scandalum posuerunt.

§.4. Prodiere inquam, & in prava commenta ex nimio calore animi proruperunt, libellum quemdam valde perniciosum, & detestabilem, temere componentes Libellum quidem non rationabilem, sed reprobabilem; non veritatis, sed mendacii; non eruditionis, sed derogationis; non momentem, sed mordentem; non infremum veraciter, sed fallentem. Quem Nos ad Sedem delatum Apostolicam, Venerabili fratri Episcopo Tusculano, & dilectis filiis nostris Innoc. Tit. S. Lauretii in Lucina, & Honor. Tit. S. Sabinae Præbyteris, & Innoc. S. Nicolai in Carcere Tulliano, Diaconis Card. examinandum commisimus, ut plene ipsum inspicerent, & universa contenta in eo perfecte attendent, & discuterent diligenter.

§.5. Quo studiose perlecto, & mature, & districtè examinato, nobisque de hoc plenariæ facta relatione ab eis, quod in ipso quedam perversa, & reproba, contra potestatem, & auctoritatem Romani Pont. & Coepiscoporum suorum, & nonnulla contra illos, qui propter Deum sub artissima paupertate mendicant, mundum cum suis opibus voluntaria inopia superantes, alia vero contra eos, qui salutem animarum zelantes ardentem, & sacris studiis procurantes, multos in Ecclesia Dei operantur spirituales profectus, & magnum faciunt ibi fructum.

Bull. Rom. Tom. III.

ctum, quædam autem contra salutarem pauperum, seu mendicantium religiosorum statum, sicut sunt dilecti filii Fratres Prædicatores, & Minores, qui vigore spiritus, seculo cum suis divitiis derelicto, ad solam celestem patriam, tota intentione suspirant; necnon, & alia plura inconvenientia, digna utique confutatione ac confusione perpetua, manifeste conperimus contineri. Quodque etiam idem libellus magni scandalum feminarum, & multæ turbationis materia existeret, & induceret etiam dispendium animarum, cum retraheret a devotione solita, & consuetæ elemosynarum largitione, ac a conversione, & religionis ingressu fideles.

§.6. Nos libellum eundem qui sic incipit. *Eccè videntes clamabunt foris*, quique secundum ipsius titulum, *Tractatus brevis de periculis novissimorum temporum* nuncupatur, tamquam iniquum, scelestum, & execrabilem, & institutiones, ac documenta in eo tradita, utpote prava, falsa, & nefaria, de Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica duximus reprobanda, & in perpetuum condemnanda, districtè præcipientes, ut quicumque libellum ipsum habuerit; eum infra octo dies, ex quo hujusmodi nostram reprobationem, & condemnationem sciverit, prorsus in toto, & in qualibet sui parte comburere, & omnino abolere procuraret.

§.7. Et in illos, qui hujusmodi nostri præcepti fuerint contemptores, excommunicationis sententiam promulgamus, in virtute obedientiæ prohibendo, ne quisquam prædictum libellum ore Apostolico jam damnatum, approbare, vel quomodolibet defendere præsumat. Et si quis præsumperit, tamquam contumax, inobediens, & rebellis Romanæ Ecclesiæ ab omnibus fidelibus habeatur. Et nos nihilominus, alias contra eum taliter procedemus, quod poena condigna temerarium feriet, & alii ea perterriti, a similibus frenabuntur.

Nulli ergo omnino hominum &c. Si quis autem hoc attentare &c.

Datum Anagninæ tertio nonas Octobris Pontificatus nostri anno secundo.

XXXVI.

Inquisitorum hæreticæ pravitatis facultas, procedendi etiam irrequisitis Diocesanis, contra hæreticos judicialiter confessos, & obstinatos.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Fratribus Ordinis Prædicatorum Inquisitoribus hæreticæ pravitatis in Provincia Lombardiæ, & Marchiæ Januensi, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ad capiendum vulpeculas, quæ Vincam Domini fatagunt demoliri, totis affectibus intendentes, inquisitionis negotium contra resperfos hæreticæ pravitatis in Provincia Lombardiæ, & Marchiæ Januensi, vobis sub ea forma duximus committendum, ut cum aliqui de partibus illis, fuerint hæretici iudicandi, ad id de consilio Diocesanorum Locorum, vel

Bbb 2 Vi.

Damnatio.

Ejusque defensores excommunicantur.

Dat. die 3. Octob. 1256. Pont. An. II.

Scatum auctoritas inquisitionis in iudicio hæreticorum consilium debent Ordinarios.